

Representantlovforslag nr. 86

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Arne Sortevik

Dokument nr. 8:86 (2007-2008)

Representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Karin S. Woldseth og Arne Sortevik om endring i lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordring (foreldelsesloven) (i forbindelse med barnehjemsakene)

Til Odelstinget

BAKGRUNN

Forslagsstillerne slår fast at det nå er bred enighet om at "omsorgssvikt og overgrep av til dels alvorlig karakter" har skjedd i norske barnehjem i hele perioden fra 1945 til 1980. Ved mange av disse institusjonene var fysiske overgrep en del av hverdagen for barnehjemsbarna. Det er denne omsorgssvikten overfor barna som danner bakgrunn for forslaget. Dette forslaget retter seg mot den urett som staten forsøker å begå mot sakens ofre, ved å påberope seg foreldesrett i strid med et enstemmig storting.

Forslagsstillerne vil understreke at det var mange ansatte i barnehjem og spesialskoler som gjorde en god innsats for at barn skulle få så gode oppvekstvilkår som mulig. Mye på grunn av deres innsats er det mange tidligere barnehjems- og spesialskolebarn som kan se tilbake på en, etter forholdene, trygg og god oppvekst. Dessverre var det også dem som ble utsatt for omsorgssvikt og overgrep av til dels alvorlig karakter. Forslagsstillerne finner dette godt dokumentert, blant annet i kartleggingsutvalgets rapport NOU 2004:23 Barnehjem og spesialskoler under lupen.

Forslagsstillerne vil understreke at slike forhold som er blitt avdekket på barnehjem og spesialskoler i perioden 1945-1980, ikke skulle ha skjedd, og at en heller ikke i fremtiden skal tillate at slikt skjer.

Forslagsstillerne viser til familie- og kulturkomiteens merknader i Innst. S. nr. 217 (2004-2005):

"Komiteen vil understreke at dei tidlegare barneheims- og spesialskulebarna utmerker seg spesielt når det gjeld graden av statleg ansvar, i og med at det her var snakk om barn som det offentlege tok på seg omsorgsansvaret for ved å plassere dei på institusjon." (...)

"Komiteen vil understreke at erstatning etter ei tilpassa rettferdsvederlagsordning for tidlegare barneheims- og spesialskulebarn ikkje vil avskjere moglegheiten personar frå denne gruppa har til å gå til erstatningsrettsleg søksmål på bakgrunn av dei same forholda." (...)

"Departementet viser vidare til at det er utarbeidd eigne retningslinjer for behandlinga av slike krav, og at det er ein viss praksis for at staten ikkje gjer gjeldande forelding."

Komiteen støtter vurderinga frå departementet, men føreset at forelding ikkje vert gjort gjeldande i saker som omhandlar denne gruppa."

Forslagsstillerne er også kjent med at staten i enkelte saker påberoper seg foreldelse, til tross for hva Regjeringen har uttalt, og til tross for det et samlet storting har vedtatt. Dette er, etter forslagsstillerne mening, absolutt uholdbart. Sakene det dreier seg om, har rammet de aller svakeste i vårt samfunn, og det er de offentlige myndigheter som har ansvaret. Staten har påberopt seg alle foreldelsesreglene i foreldelsesloven § 9, slik som de lød før lovendringer ble foretatt. Det innebærer at staten har påberopt seg:

- a) 3-årsfristen, slik som den lyder i dag.
- b) 10-årsfristen, som ble opphevet i 1996.
- c) 20-årsfristen, slik denne var før lovendringen i 1988.

Det er forslagsstillerne mening at Regjeringen har gitt uttrykk for, og et samlet storting har vedtatt,

at staten ikke skal påberope seg foreldelse i saker som dreier seg om disse barnehjemsbarna.

Etter forslagsstillernes syn er det et politisk ansvar å sikre at tidligere barnehjemsbarn ikke avskjæres muligheten for å gå til erstatningsrettslig søksmål, enten på grunn av påstått foreldelse eller manglende økonomisk evne til å dekke eventuelt tilkjente saksomkostninger ved et eventuelt tap i retten. Det er forslagsstillernes mening at Regjeringen må sørge for at Stortingets konklusjoner følges opp.

FORSLAG

På dette grunnlag fremsettes følgende

f o r s l a g :

Vedtak til lov

om endring i lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven)

I

I lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven) gjøres følgende endring:

§ 9 nytt punkt 4 skal lyde:

Paragrafen gjelder ikke krav mot offentlige myndigheter i forbindelse med barnehjemsopphold i perioden 1945 til 1980.

II

Loven trer i kraft straks.

1. april 2008